

Nr 45

Bevillningsutskottets betänkande angående beräkning av bevilningarna för budgetåret 1970/71, m. m., jämte motioner.

I detta betänkande avger bevillningsutskottet förslag till beräkning av inkomsterna av de särskilda bevilningarna för budgetåret 1970/71.

Kungl. Maj:t har i statsverkspropositionen 1970 bl. a. framlagt en preliminär beräkning av statsinkomsterna för budgetåret 1970/71 (bil. 1: finansplanen). I kompletteringspropositionen 1970: 120 har Kungl. Maj:t gjort en förnyad beräkning av statsinkomsterna och föreslår i anslutning därtill att riksdagen beslutar att statlig inkomstskatt för skattskyldig, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för budgetåret 1970/71 med 100 % av grundbeloppet.

Kompletteringspropositionen har i sistnämnda del hänvisats till bevillningsutskottet och i övrigt till statsutskottet.

I betänkandet behandlas vissa motioner, väckta dels med anledning av kompletteringspropositionen och prop. 1970: 70, dels vid riksdagens början.

Statsverks- och kompletteringspropositionerna

I statsverks- och kompletteringspropositionen beräknas inkomsterna av bevilningarna enligt följande.

	<i>Prop. 1970: 1</i>	<i>Prop. 1970: 120</i>
Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Skatt på inkomst och förmögenhet m. m.	18 000 000 000	18 400 000 000
Kupongskatt	18 000 000	23 000 000
Utskiftningsskatt	1 000 000	1 000 000
Skogsvårdsavgifter	10 200 000	10 200 000
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	3 000 000	3 000 000
Arvsskatt och gåvoskatt	260 000 000	270 000 000
Lotterivinstskatt	105 000 000	100 000 000
Stämpelskatt	260 000 000	260 000 000
Automobilskattemedel:		
Fordonsskatt	1 210 000 000	1 210 000 000
Bensin- och brännoljeskatt	2 005 000 000	2 005 000 000
Allmän arbetsgivaravgift	890 000 000	880 000 000

	Prop. 1970:1	Prop. 1970:120
Tullar och acciser:		
Tullmedel	1 060 000 000	1 070 000 000
Mervärdeskatt	8 500 000 000	8 900 000 000
Särskilda varuskatter	430 000 000	415 000 000
Omsättningsskatt på motorfordon	525 000 000	525 000 000
Tobaksskatt	1 770 000 000	1 760 000 000
Rusdrycksförsäljningsmedel av partihan- delsbolag	30 000 000	30 000 000
Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhan- delsbolag	50 000 000	50 000 000
Skatt på sprit	1 900 000 000	1 935 000 000
Skatt på vin	235 000 000	235 000 000
Skatt på malt- och läskedrycker	640 000 000	625 000 000
Energiskatt	1 015 000 000	1 010 000 000
Särskild skatt på motorbränslen	250 000 000	250 000 000
Investeringsavgift	—	5 000 000
	<hr/>	<hr/>
	39 167 200 000	39 972 200 000

De i kompletteringspropositionen beräknade bevillningarna innebär i förhållande till statsverkspropositionen en sammanlagd ökning med 805 milj. kr.

Beträffande riksstatsförslagets inkomstsida i övrigt och beräkningen av de särskilda inkomsttitlarna hänvisar utskottet till bilaga 3 i finansplanen. De närmare detaljerna i inkomstberäkningen framgår av riksrevisionsverkets inkomstberäkning (bilaga 2 till finansplanen). Riksrevisionsverket har vidare gjort vissa beräkningar av statsinkomsterna under budgetåren 1971/72—1974/75 (bilaga 2 till finansplanen s. 123). Departementschefens beräkning av de särskilda inkomsttitlarna framgår av s. 32 ff. i finansplanen.

I kompletteringspropositionen återfinns riksrevisionsverkets förslag till förnyad beräkning av statsverkets inkomster för budgetåret 1970/71 i bil. 4 till propositionen. Departementschefen redogör för sina bedömningar av budgetutvecklingen 1969/70—1970/71 och sina förnyade beräkningar av de särskilda inkomsttitlarna m. m. på s. 11 ff. och s. 22 ff. i propositionen. Inkomsterna på driftbudgeten för budgetåret 1970/71 har specificerats i bil. 5 till propositionen.

Motionerna

Yrkanden med anledning av kompletteringspropositionen

De likalydande motionerna I: 1245 av herr *Bohman m. fl.* och II: 1459 (jfr II: 1458) av herr *Holmberg m. fl.*, vari hemställts,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär sådana ändringar i den statliga beskattningen att den enskildes arbets- och sparvilja stimuleras.

Yrkanden med anledning av prop. 1970: 70

De likalydande motionerna I: 1053 av herr *Werner* och II: 1216 av herr *Hermansson m. fl.*, vari hemställts,

att riksdagen

- a) avslår förslaget om höjning av mervärdeskatten,
- b) beslutar att den statliga inkomstskatten från och med den 1 januari 1971 skall tas ut med 110 procent av grundbeloppet,
- c) beslutar att den bestämmelse i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt som begränsar skatten på någon del av den beskattningsbara inkomsten till viss procentdel av denna inkomstdel skall utgå,
- d) beslutar att den i 39 § 1 mom. kommunalskattelagen stadgade rätten till avdrag för gäldranta begränsas till att gälla skuldbelopp understigande 100 000 kr.,
- e) uppdrar åt vederbörande utskott att utarbeta erforderlig lagtext.

Motionerna I: 1053 och II: 1216 behandlas i detta betänkande endast såvitt avser yrkandet under b) i motionernas hemställan. Övriga yrkanden har behandlats i utskottets betänkande 1970: 40.

Yrkanden vid riksdagens början

De likalydande motionerna I: 377 av herr *Werner* och II: 418 av herr *Hermansson m. fl.*, vari hemställts,

att riksdagen

- a) i skrivelse till Kungl. Maj:t begär skyndsamt utredning om företagsbeskattningen, varvid frågan om övergång till bruttobeskattningsregler ägnas särskild uppmärksamhet,
- b) för sin del beslutar att avskrivningsreglerna vid inkomstbeskattningen för rörelse- och hyresfastigheter återställs till vad som gällde före de år 1969 beslutade ändringarna,
- c) beslutar att fr. o. m. inkomståret 1970 och tills vidare ta ut en extra bolagskatt med 10 % av den beskattningsbara inkomsten,
- d) uppdrar åt vederbörande utskott att utarbeta erforderlig författningstext.

Motionerna I: 377 och II: 418 behandlas i detta betänkande endast såvitt avser yrkandet under b) i motionernas hemställan. Yrkandena under a) och c) har behandlats i utskottets betänkande 1970: 40.

Motivering*I: 377 och II: 418*

Motionärerna avser att höja företagsbeskattningen, bl. a. genom att återinföra de avskrivningsregler som gällde före 1969 års reform. Som skäl för en skärpt företagsbeskattningsregler anför motionärerna bl. a. följande.

Företagsbeskattningen berörs inte av den omläggning av skattesystemet som regeringen i år avser att föreslå. I finansplanen uttalas emellertid att företagsbeskattningen bör bli föremål för en särskild utredning. En sådan utredning bör snarast igångsättas. Därvid bör frågan om en övergång till bruttobeskattning av företagen ägnas särskild uppmärksamhet.

Under den tid utredningen bedrivs kan det emellertid inte vara riktigt att lämna beskattningen av företagen helt oförändrad. En skärpning av den nuvarande bolagsbeskattningen är motiverad av en rad skäl, bl. a.

1. behovet av ökade skatteinkomster för stat och kommun för att finansiera en önskvärd minskning av skattebelastningen på lägre och medelstora inkomster,

2. nödvändigheten att utforma företagsbeskattningen på ett annat sätt än f. n. så att den om möjligt underlättar och inte försvårar en näringspolitik och lokaliseringspolitik i löntagarnas intresse,

3. det faktum att under de bägge senaste årtiondena en betydande omfördelning ägt rum av det totala skattetrycket så att detta vältras över från företagssektorn till hushållssektorn.

Skattetrycket i procent av bruttonationalinkomsten har stegrats betydligt mindre för företagen än för fysiska personer. Det bör erinras om att riksdagen under de senaste åren träffat en rad beslut som inneburit rena favörer för aktiebolagen. Den extra bolagsskatten slopades för nio år sedan, och uttagsprocenten sänktes till 40 procent. Detta kan beräknas ha inneburit ett skattebortfall för statskassan på i runt tal 3 miljarder kr. När mervärdesskatten trädde i kraft befriades företagen från 900 milj. kr. i omsättningsskatt på investeringsvaror. Även om hela den samtidigt införda arbetsgivaravgiften skulle räknas bort — vilket knappast är riktigt eftersom denna drabbade också den offentliga sektorn — kvarstår ett netto för bolagen på 200 milj. kr. Ett halvår dessförinnan slopades oms på maskininvesteringar, vilket gjorde 150 milj. kr. De ändrade avskrivningsregler för rörelse- och hyresfastigheter som beslutades 1969 gav bolag och kapitalägare en lättnad med ca 300 milj. kr. Sammanlagt är det alltså många miljarder kronor som aktiebolagen erhållit i skattelättnad under de senaste åren.

En skärpning av företagsbeskattningen är nödvändig om man vill motverka tendensen till ökade inkomst- och förmögenhetsklyftor i samhället och i stället söka genomföra en politik av utjämning.

I: 1053 och II: 1216

I de motioner, som väckts med anledning av prop. 1970: 70, yrkar motionärerna avslag på förslaget om höjning av mervärdesskatten från 10 till 15 %. Som ett led i finansieringen av det skattebortfall som ett oförändrat momsuttag skulle innebära föreslår motionärerna att uttaget av statlig inkomstskatt enligt de i propositionen föreslagna skatteskalorna bör bestämmas till 110 %. En sådan höjning av uttagsprocenten kan enligt motionärerna för inkomståret 1971 beräknas öka skatteinkomsterna med ca 1 100 milj. kr.

I: 1245 och II: 1459 (jfr II: 1458)

Den offentliga sektorn har ökat icke oväsentligt snabbare än bruttonationalprodukten. Samtidigt har den privata konsumtionen tillvuxit i nära anslutning till bruttonationalprodukten, trots att på grund av ett växande skattetryck den disponibla inkomsten vuxit markant långsammare än bruttonationalprodukten. Sålunda växte bruttonationalprodukten under perioden 1964/65—1968/69 mätt i löpande priser med i genomsnitt 8,4 procent, den disponibla inkomsten med 6,4 procent och den privata konsumtionen med 7,5 procent per år. Dessa siffror avspeglar ett minskande personligt sparande och innebär sammantagna att utrymmet för näringslivets investeringar minskat. Det torde sålunda på sikt ha medverkat till en försämring av det svenska näringslivets internationella konkurrenskraft med de återverkningar detta har haft på handelsbalansens, bytesbalansens och valuta-reservens utveckling.

I kompletteringspropositionen har finansplanens beräkningar av löneökningarna under 1970 räknats upp från 7 till 9 procent. Det är möjligt, att det under året kan stanna vid detta. Däremot synes uppjusteringen av den förväntade prisstegringen från 3,5 till 4,5 procent vara klart otillräcklig. Inflationen under året torde snarare bli mellan 6 och 7 procent. Det är i sammanhanget av intresse att notera, att finansministern utan att föreslå några motåtgärder räknar med en fortsatt nedgång i det personliga sparandet. Mot en ökning av lönesumman med 9 procent svarar en ökning av de disponibla inkomsterna med ca 7,5 procent och av de disponibla realinkomsterna med den i kompletteringspropositionen givna penningvärdeförsämringen med ca 2,5 procent. Samtidigt förutses den privata konsumtionen komma att öka med 3,5 procent.

Åtgärder måste vidtas för att stimulera till ett ökat personligt sparande. En fortsatt nedgång i det personliga sparandet kan inte accepteras. Ett tillräckligt sparande är inte minst en fråga om trygghet och personlig valfrihet.

Utskottet

I kompletteringspropositionen har Kungl. Maj:t bl. a. föreslagit, att statlig inkomstskatt för skattskyldig, som avses i 10 § 1 mom. förordningen (1947: 576) om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för hela budgetåret 1970/71 med 100 % av grundbeloppet. Vidare har Kungl. Maj:t i propositionen avgivit förslag till beräkning av bevillningarna för nämnda budgetår.

Enligt gällande bestämmelser skall procenttalet för den statliga inkomstskattens uttagande vara detsamma under helt kalenderår. Då procenttalet för senare hälften av löpande budgetår är 100 tillstyrker utskottet, att samma uttagsprocent bestäms för förra hälften av budgetåret 1970/71.

Av redogörelsen i kompletteringspropositionen framgår, att det i årets finansplan med 3 070 milj. kr. redovisade underskottet i totalbudgeten för budgetåret

1969/70 på grund av en snabbare utgifts- än inkomstökning beräknas stiga till 3 510 milj. kr., vilket jämfört med utfallet närmast föregående budgetår, 1968/69, innebär en försvagning av budgeten med 870 milj. kr.

I statsverkspropositionen utvisade totalbudgeten för budgetåret 1970/71 ett underskott om 800 milj. kr. Enligt de nya beräkningarna i kompletteringspropositionen uppgår underskottet till 850 milj. kr. Därvid bör beaktas bl. a. att vid utgiftsberäkningen hänsyn inte tagits till löneökningar och andra regelmässigt tillkommande utgifter på tilläggsstat.

Av departementschefens kommentar i kompletteringspropositionen till statsinkomsternas utveckling framgår att till grund för beräkningen av inkomsterna i finansplanen bl. a. låg en ökning av den totala lönesumman med 7,5 % år 1970 och 7 % år 1971. Enligt de nya beräkningarna antas lönesumman öka med 9 % år 1970. Den härav föranledda inkomstuppräknningen motvägs emellertid i vad avser innevarande budgetår av vissa nedjusteringar av andra inkomster, bl. a. av inleveranserna från statens affärsdrivande verk. Lönesummornas antagna utveckling och uttaget av mervärdesskatt med 15 % i stället för 14 % fr. o. m. den 1 januari 1971 väntas öka statsinkomsterna för budgetåret 1970/71 med inemot 750 milj. kr. mer än som beräknades i finansplanen. Beträffande utgiftsutvecklingen framhåller departementschefen att utgiftsökningen under innevarande budgetår nästan helt hänför sig till ökade utbetalningar av bostadslån, och denna faktor bidrar tillsammans med ökade utgifter inom sjukförsäkringen, regionalpolitiken och folkpensioneringen till utgiftsökningar även för budgetåret 1970/71.

För att klarlägga tendenserna i budgetutvecklingen på något längre sikt utarbetas årligen inom finansdepartementet en långtidsbudget (bil. 2 till kompletteringspropositionen). Årets långtidsbudget utgår från den reviderade finansplanens beräkningar av utgifter och inkomster för budgetåret 1970/71 och behandlar budgetutvecklingen under de därpå följande fyra budgetåren. Långtidsbudgeten är inte någon prognos för den sannolika budgetutvecklingen och inte heller en plan för regeringens budgetpolitik. Syftet med långtidsbudgeten är att söka ge upplysning om omfattningen av de resurser som krävs för att genomföra av statsmakterna redan fattade beslut och att utgöra ett underlag vid ställningstagandet till nya åtaganden eller reformer.

Den utgiftsutveckling som redovisas i långtidsbudgeten för de närmaste budgetåren kan inte jämföras med den faktiska utvecklingen under tidigare budgetår, eftersom hänsyn inte kunnat tas till eventuella framtida beslut om nya utgifter eller förlängning av vissa tidsbegränsade program. Kalkylerna för den framtida utgiftsökningen kommer därför att ligga lägre än den som faktiskt redovisas för gångna budgetår. Under perioden 1970/71—1974/75 ökar de totala statsutgifterna med 6,2 % per år i löpande priser och med 4 % i fasta priser. Motsvarande procenttal för den senaste femårsperioden var 10,9 resp. 5,6. Kalkylerna i årets långtidsbudget utvisar en mycket kraftig utgiftsökning. Denna är särskilt stor under budgetåret 1971/72 eller drygt 3,7 miljarder kr. Den starka utgiftsstegringen sistnämnda budgetår förklaras delvis av den nyligen av riksdagen beslutade skattereformen.

Under budgetåret 1971/72 slår nämligen kompensationen till folkpensionärer, barnfamiljer och studerande igenom anslagsmässigt med full styrka. Härtill kommer ökat statsbidrag till sjukförsäkringen och en fortsatt relativt betydande utgiftsökning för bostadslånefonden.

Skattereformen medför även en betydande uppräkningspropositionen att budgetåren 1971/72—1974/75 räknar man med en ökning av statsinkomsterna med ca 1,4, 1,9, 2,8 resp. 3,2 miljarder kr. Med hänsyn till att utgiftsökningen under nämnda budgetår beräknas uppgå till ca 1,2, 1,8, 2,3 resp. 2,4 miljarder kr. kommer den statsfinansiella nettoförstärkningen att uppgå till i genomsnitt 400 milj. kr. per budgetår.

Departementschefen framhåller avslutningsvis i kompletteringspropositionen att det underskott i bytesbalansen, som började uppträda i mitten av 1960-talet, kvarstår trots den gynnsamma exportutvecklingen. Detta problem söker man angripa genom att underlätta och stimulera industrins utbyggnad och dess anpassning till de strukturella förändringarna. Den politik som kommer att bedrivas under 1970 får en klart restriktiv prägel samtidigt som den behåller sina selektiva inslag. Efterfrågedämpningen riktar sig mot såväl privat som offentlig konsumtion. Budgeten för budgetåret 1970/71 innebär en reducering av budgetunderskottet från över 3 miljarder kr. till ca 1 miljard kr. Den restriktiva penning- och kreditpolitiken består. Genom investeringsavgiften söker man dämpa investeringstakten inom vissa mindre angelägna områden. Sammantagna bör dessa olika åtgärder enligt departementschefens uppfattning ge ökat utrymme för exportindustrins och den utlandskonkurrerande industrins expansion.

Utskottet ansluter sig i sin bedömning av det samhällsekonomiska läget till den i kompletteringspropositionen redovisade uppfattningen. Med hänsyn härtill tillstyrker utskottet att procenttalet för den statliga inkomstskattens uttagande även för senare hälften av budgetåret 1970/71 fastställs till 100. Utskottet avstyrker således bifall till yrkandet i motionerna I: 1053 och II: 1216 om en höjning av nämnda procenttal till 110.

1969 års riksdag antog nya regler för beräkning av värdeminskningsskatt på byggnader och markanläggningar i inkomstskällorna annan fastighet och rörelse (prop. 1969: 100, BeU 1969: 45). Den nya lagstiftningen gäller fr. o. m. 1970 års taxering och syftar till att bättre anpassa avskrivningsbestämmelserna till det företagsekonomiska kostnadsbegreppet. I motionerna I: 377 och II: 418 yrkas återinförande av de avskrivningsregler som gällde före 1969 års reform.

Enligt uttalande i prop. 1970: 70 bör företagsbeskattningen bli föremål för särskild utredning, och enligt vad utskottet erfarit ämnar chefen för finansdepartementet inom den närmaste tiden begära Kungl. Maj:ts bemyndigande att tillkalla särskilda sakkunniga för detta ändamål.

Med hänsyn härtill och då enligt utskottets mening verkningarna av 1969 års reform bör avvaktas, innan ytterligare ändringar övervägs, avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 377 och II: 418 i vad de behandlas i detta betänkande.

I motionerna I: 1245 och II: 1459 begärs riksdagsskrivelse om sådana ändringar i den statliga beskattningen att den enskildes arbets- och sparvilja stimuleras.

Motionsyrkanden syftande till att främja det personliga sparandet genom avdrag vid beskattningen eller genom hel eller partiell skattebefrielse för belopp som insätts på vissa konton har avisats av riksdagen senast i år på förslag av bevillningsutskottet i betänkande 1970: 33. Utskottet framhöll därvid bl. a. att sparandet borde främjas genom andra åtgärder än lättnader vid beskattningen. Utskottet hänvisade i frågan om premiering av personligt sparande på särskilt sparkonto till de undersökningar som utförts av utredningen om sparstimulerande åtgärder och som givit vid handen att det knappast var möjligt att genom definitiva skattelättnader effektivt åstadkomma ett verkligt nysparande.

Avslutningsvis bör erinras om att chefen för finansdepartementet i ett interpellationssvar i första kammaren den 28 april 1970 upplyst att han avser att tillsätta en ny sparundersökning. Statistiska centralbyrån kommer enligt departementschefens uttalande att göra upp ett förslag till sparundersökning, som kan genomföras år 1972 eller 1973.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till yrkandet i motionerna I: 1245 och II: 1459.

De i kompletteringspropositionen framlagda beräkningarna av bevillningarna utvisar i förhållande till statsverkspropositionen en ökning med 805 milj. kr. Därvid har inkomstteln skatt på inkomst och förmögenhet m. m. vid den i kompletteringspropositionen föreslagna uttagsprocenten upptagits till 18 400 milj. kr. mot i statsverkspropositionen 18 000 milj. kr. Uppräkningen beror till största delen på uppjustering av inkomstantagandet för år 1970. Även inkomstteln mervärdeskatt har uppräknats med 400 milj. kr. från 8 500 milj. kr. till 8 900 milj. kr. Uppräkningen föranleds främst av den av riksdagen nyligen beslutade allmänna höjningen av mervärdeskatten till 15 % fr. o. m. den 1 januari 1971 (prop. 1970: 70, BeU 1970: 40).

I övrigt föreslås i kompletteringspropositionen vissa smärre ändringar av de i statsverkspropositionen gjorda beräkningarna av bevillningarna.

De i kompletteringspropositionen gjorda beräkningarna av bevillningarna föranleder inte någon erinran från utskottets sida.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

A) att riksdagen — med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 120, såvitt densamma hänvisats till bevillningsutskottet — beslutar att statlig inkomstskatt för skattskyldig, som avses i 10 § 1 mom. förordningen (1947: 576) om statlig inkomstskatt, skall för budgetåret 1970/71 ingå i preliminär skatt med 100 % av grundbeloppet;

B) att riksdagen avslår följande motioner, nämligen

- 1) I: 377 och II: 418, såvitt motionerna behandlas i detta betänkande,
 2) I: 1053 och II: 1216, såvitt motionerna behandlas i detta betänkande,
 3) I: 1245 och II: 1459;
 C) att bevillningarna för budgetåret 1970/71 beräknas sålunda:

Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Skatt på inkomst och förmögenhet m. m.	18 400 000 000	
Kupongskatt	23 000 000	
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt	1 000 000	
Skogsvårdsavgifter	10 200 000	
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	3 000 000	
Arvsskatt och gåvoskatt	270 000 000	
Lotterivinstskatt	100 000 000	
Stämpelskatt och stämpelavgift	260 000 000	19 067 200 000
Automobilskattemedel:		
Fordonsskatt	1 210 000 000	
Bensin- och brännoljeskatt	2 005 000 000	3 215 000 000
Allmän arbetsgivaravgift		880 000 000
Tullar och acciser:		
Tullmedel	1 070 000 000	
Mervärdeskatt	8 900 000 000	
Särskilda varuskatter	415 000 000	
Omsättningsskatt på motorfordon	525 000 000	
Tobaksskatt	1 760 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag	30 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag	50 000 000	
Skatt på sprit	1 935 000 000	
Skatt på vin	235 000 000	
Skatt på malt- och läskedrycker	625 000 000	
Energiskatt	1 010 000 000	
Särskild skatt på motorbränslen	250 000 000	
Investeringsavgift	5 000 000	16 810 000 000
		39 972 200 000

Stockholm den 22 maj 1970

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande

från f ö r s t a kammaren: herr John Ericsson (s), fröken Ranmark (s), herrar Tistad (fp), Wärnberg (s), Sundin (cp), Tage Johansson (s), Levin (fp), Gösta Jacobsson (m), Ove Karlsson (s) och Karl Pettersson (m); samt

från a n d r a kammaren: herrar Magnusson i Borås (m), Brandt (s), fru Holmqvist (s), herr Vigelsbo (cp), fru Nettelbrandt (fp), herrar Kristenson* (s), Carlstein (s), Andersson i Södertälje (s), Sundkvist (cp) och Leander (s).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservationer

1) av herrar *Gösta Jacobsson* (m), *Karl Pettersson* (m) och *Magnusson* i Borås (m), vilka,

dels anfört följande:

»Årets långtidsbudget visar en mycket kraftig ökning av statens utgifter under de närmaste åren. Under budgetåret 1971/72 kommer således utgiftsstegringen att uppgå till drygt 3,7 miljarder kr. och under perioden 1971/72—1974/75 till hela 12,6 miljarder kr. Hänsyn har då inte tagits till höjningen av de statsanställdas löner år 1971. Däremot är effekterna av den av riksdagen beslutade skattereformen medtagna vilka dock endast till en mindre del påverkar utgiftsstegringarna. Enligt prop. 1970: 70 uppgår helårskostnaden för höjda barnbidrag, folkpensioner, studiebidrag, bidragsförskott m. m. vid fullt genomslag till 995 miljoner kr.

Vi finner att en dämpning av utgiftsexpansionen under kommande budgetår är nödvändig för att den yttre och inre balansen i samhällsekonomin skall kunna återställas och säkras. En sådan dämpning är på sikt det enda verksamma finanspolitiska instrumentet för att bereda utrymme för en sådan ökning av näringslivets investeringar att den ekonomiska tillväxttakten hålls på en hög nivå och vår internationella konkurrensförmåga bevaras.

Av kompletteringspropositionen framgår att en viss nedgång av hushållens sparvot förutses. Samtidigt visar det kollektiva sparandet en kraftig ökning främst genom fonduppbyggnaden inom ATP och inrättandet av den statliga investeringsbanken. Denna ökning av det offentliga sparandet motsvarar i stort sett minskningen av företagssparandet under 1960-talet. Denna utveckling finner vi oroande med tanke på det enskilda sparandets stora betydelse för investeringsbehovet i samhället. Det av riksdagen nyligen antagna skatteförslaget kommer dessutom med tanke på de kraftigt höjda marginalskatterna med stor sannolikhet att ytterligare begränsa det enskilda sparandet. Den i motionerna I: 1245 och II: 1459 begärda riksdagskrivelsen om sådana ändringar i den statliga beskattningen att den enskildes arbets- och sparvilja stimuleras är därför väl motiverad.»

dels ansett att utskottet under punkten B 3 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionerna I: 1245 och II: 1459 hemställer att Kungl. Maj:t vidtar sådana ändringar i den statliga beskattningen, att den enskildes arbets- och sparvilja stimuleras.

2) av herrar *Tistad* (fp), *Sundin* (cp), *Levin* (fp), *Vigelsbo* (cp), fru *Nettelbrandt* (fp) och herr *Sundkvist* (cp).